



BOSSA DE NOVO

CÉSAR CAMARGO MARIANO

klavir / piano

SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ
AT THE HEART OF YOUR EXPERIENCE

Ljubljana, 20. 6. – 3. 9. 2023

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The founder of the Ljubljana Festival is the City of Ljubljana.



Mestna občina
Ljubljana



Častni pokrovitelj Ljubljana Festivala 2023 je župan Mestne občine Ljubljana
Zoran Jankovič. / The Honorary Patron of the 2023 Ljubljana Festival is the
Mayor of the City of Ljubljana, Mr Zoran Jankovič.

Četrtek, 24. avgust 2023, ob 20.30
Thursday, 24 August 2023 at 8.30 pm
Poletno gledališče Križank / Križanke Summer Theatre

BOSSA DE NOVO

Primož Vitez, vokal / vocal

Aljoša Kosor, kitara / guitar

Marko Gregorič, bas kitara / bass guitar

Mitja Vrhovnik Smrekar, tolkala / percussion

Sergej Randelovič »Runjoe«, bobni / drums

CÉSAR CAMARGO MARIANO

klavir / piano

Bossa nova je slog brazilske popularne glasbe, ki je nastal v Rio de Janeiru v letih 1958 in 1959, ko sta se skladatelj Antônio Carlos Jobim in pesnik Vinícius de Moraes seznanila s pevcem in kitaristom Joãom Gilbertom. Beseda »bossa« v slengu ohlapno pomeni »posebna sposobnost«, »bistroumnost«, »pretkanost« in podobno. Ena od značilnosti novega sloga, ki je vplivala na popularno glasbo na splošno in še posebej na sambo, je bilo namerno izogibanje prevladi kateregakoli posameznega glasbenega parametra. Pred bossa novo je bila melodija predvsem močno poudarjena, da bi izpolnila osnovno zahtevo lahko pete melodije; bossa nova pa v enaki meri združuje melodijo, harmonijo in ritem.

Izraz se je prvič pojavil leta 1959 v Jobimovi pesmi *Desafinado* (kar bi lahko prevedli v »razglašen«), katere nenavadne in vijugaste melodije s kompleksnejšimi intervali (zmanjšanimi kvartami in malimi sekstami) naj bi poskušale ustvariti vtis negotovega pevca. Temu dodamo še nekonvencionalne akorde in inovativne, neparne ter sinkopirane ritme in imamo glasbo, ki je pomagala prenoviti sambo in prispevati k modernizaciji brazilske glasbe. *Desafinado* je bil prvotno odgovor kritikom, ki so trdili, da je nova zvrst primerna za pevce, ki ne znajo peti. Pesem se je pojavila na Gilbertovi plošči *Chega de Saudade*, ki je prva izdana plošča bossa nove, kakršno poznamo danes.

Besedila pesmi bossa nove so prav tako inovativna in niso cenjena zgolj zaradi ekspresivne vsebine, temveč tudi zaradi zvočne individualnosti njihovih besed. Med besedili bossa nove in brazilske poezije je bilo opaziti nekaj sorodnosti in v več primerih se zdi, da je bilo besedilo zasnovano skupaj z glasbo, tako blizu sta si ritem besed in melodija. Do sredine šestdesetih let prejšnjega stoletja je bossa nova postala povezana s protestnim gibanjem, kar se je izražalo tudi v besedilih. Glasbeno je uvedba mednarodnih pop slogov, zlasti jazz in rock glasbe iz Anglije in Združenih držav, povzročila dinamičen hibridni slog, ki je znan tudi pod izrazoma »tropicália« in »música popular brasileira«.

Bossa de Novo je komorna jazzovska skupina in edina slovenska zasedba, ki se ukvarja z brazilskimi glasbenimi izrazi in jih meša s sodobnimi glasbenimi impulzi. V ospredju njenega zanimanja so predvsem baladni jazz, bossa nova, zmes afrobrazilskih glasbenih tradicij (samba) in cool jazz za zahodne ameriške obale. Javnosti predstavlja svojo različico teh enigmatičnih glasb že vse od junija leta 2003, ko so imeli prvi koncert pred ljubljanskim Sax Pubom na Eipprovi ulici. Prva verzija zasedbe je bila sestavljena iz dveh kitar (Igor Leonardi in Aljoša Kosor), harmonike (Drago Ivanuša) in vokala (Primož Vitez). Od prvega nastopa se je precej članov zamenjalo, danes pa se originalnima članoma Vitezu in Kosorju pridružujejo še Marko Gregorič (kontrabas, akustična bas kitara, glas), Mitja Vrhovnik Smrekar (tolkala, glas) in Sergej Randelovič (tolkala, glas).

Svojo prvo ploščo z naslovom *Vivo!* so izdali leta 2006. Na njej najdemo skladbo *Selma*, ki je med njihovimi predelavami doživela največji odmev. V njej se izvrstno ujemata glasbena invencija in preprosto, dih jemajoče besedilo, kar je uspešen recept za bossa novo. Tej plošči so sledile *Nova* (2009), *Quinta Essência* (2013), *Andante* (2014) in *Twist* (2021). V njihovem repertoarju najdemo tako tuje kot domače pesmi, in sicer v celotni paleti raznovrstnih jezikov, med drugim v portugalski, slovenski, srbohrvaški in francoščini. Skupina izkorišča zvočnosti vseh teh jezikov in jih kombinira z ritmičnimi, harmonskimi in melodičnimi strukturami, kakršne so se izoblikovale v bogati tradiciji brazilske popularne in jazzovske glasbe. Tako se pesmi največjih brazilskih skladateljev prepletajo z avtorskimi skladbami kot tudi znanimi, morda že pozabljenimi napevi iz našega sveta.

Zasedbi se bo pridružil brazilski pianist, aranžer, skladatelj in glasbeni producent **César Camargo Mariano** (1943), ki se je rodil v mestu São Paulo. Klavir je začel igrati po posluhu pri trinajstih letih, devet mesecev kasneje pa je že igral z ameriško poznavnico Melbo Liston na njenem koncertu v jazz klubu v

Riu de Janeiru. V šestdesetih letih je mladi pianist zelo hitro postal znan po ritmičnih sposobnostih »swinganja« in zdaj že legendarni levici. V tem času je igral v številnih jazzovskih zasedbah, med drugim v Sambalanço Trio in Som Três. Marianovo sodelovanje z nekaterimi najpomembnejšimi brazilskimi pevci, kot sta Wilson Simonal in Elis Regina, mu je prineslo svetovno slavo. Na legendarni plošči Regine in Jobima z naslovom *Elis & Tom* (1973) se je vpisal kot producent, pianist in aranžer. Od takrat je sodeloval s celo vrsto mednarodnih glasbenih velikanov, od Yo-Ya Maja do Blossom Dearie. Za svojo slavno mednarodno kariero in ustvarjalni prispevek je prejel več priznanj, vključno z dvema prestižnima nagradama latin grammy leta 2006 in 2007.

Jan Prepadnik

The beginnings of the Slovenian **Bossa de Novo** group date back to 2003, when Primož Vitez recorded his first performances of works by Dorival Caymmi and Antônio Carlos Jobim – two important protagonists in the birth and popularisation of the bossa nova style – in Rio de Janeiro. It is now a popular ensemble that also adapts other musical genres, such as jazz standards and Slovenian folk and popular songs, to Brazilian rhythms and harmonies. Vitez, the ensemble's leader, who sings in Portuguese, French, Spanish, Italian, Slovenian, Serbian and Croatian, makes sure that all these languages are equally suitable for the soft and asymmetrical vocalisation and rhythms of bossa nova. The ensemble has performed and recorded with many renowned and acclaimed musicians, and this time they will join forces on stage with one of Brazil's finest arrangers, producers and pianists. **César Carmargo Mariano** quickly rose to fame as a young pianist in the 1960s, and is now considered one of his homeland's most renowned artists.

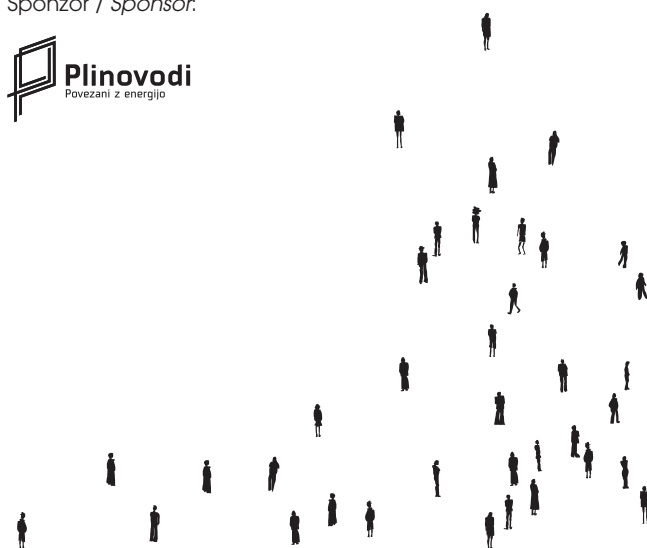
NAPOVEDNIK / TO BE ANNOUNCED:

Ponedeljek, 28. avgust 2023, ob 20.00
Monday, 28 August 2023, at 20.00 pm
Gallusova dvorana / Gallus Hall, Cankarjev dom

Dirigent / Conductor: **IVÁN FISCHER**
KRALJEVI ORKESTER CONCERTGEBOUW



Sponzor / Sponsor:



Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, avgust / August 2023
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Besedila / Texts: **METKA SULIČ, JAN PREPADNIK**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**
ljubljanafestival.si
www.facebook.com/ljubljanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana

Glavni sponzor / General sponsor:



Sponzorji 71. Ljubljana Festivala / Sponsors of the 71st Ljubljana Festival:



Sponzorji posameznih prireditev / Sponsors of the individual events:



Glavni medijski sponzor / General media sponsor:



Medijski sponzorji / Media sponsors:



Uradna vina / Official wines:



Prijatelji Festivala Ljubljana / Friends of Ljubljana Festival:



Partnerji Ljubljana Festivala / Ljubljana Festival partners:



Uradni prevozniki / Transport partners:



Vstopnice / Tickets: **ljubljanafestival.si**, Eventim, blagajna Križank, bencinski servisi / Križanke Box Office, gas stations

Več informacij / More information: **ljubljanafestival.si**

Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu in prizoriščih. The Ljubljana Festival programme and venues are subject to change.